DE OORLOG IN HET DUISTER

ROMAN VAN LUDWIG WOLFF

(Vervolg)

Hij greep naar het glas dat vóór hem stond om het den luitenant naar het hoofd te gooien. Ik moet mij inhouden, dacht hij met bovenmenschelijke zelfbeheersching, en drukte het glas tusschen zijn bevende vingers stuk.

Alle heeren, die nog aan tafel zaten, sprongen op. Alleen Vidakovitch en Heinersdorff bleven zitten. Eindelijk stond ook laatstgenoemde op en zeide rustig en ijskoud:

„Het is een schande dat je nog 's Keizers uniform dragen moogt."

Vidakovitch lachte hoonend.

Dan stond hij op, wierp een geldstuk op zijn bord, maakte een korte buiging en ging, een weinig zwaaiend, de deur uit.

De overblijvenden zagen elkaar verbaasd en radeloos aan. Zij vatten niet wat deze onbegrijpelijke uitdaging beteekenen moest.

„De kerel was dronken," zeide majoor Malinowski.

„Ik geloof dat hij nuchter genoeg was om te weten wat hij zeide," meende ritmeester Von Faludi.

„Ik moet zeggen dat ik uw zelfbeheersching bewonder, kapitein," riep de schilder. „Ik zou den kerel hebben doodgeslagen."

„U stond er ook gemakkelijker voor," antwoordde Heinersdorff met een vagen glimlach.

„Het eenige goede van het heele geval is," verklaarde Malinowski, „dat wij nu niet van lokaal behoeven te veranderen. Die vent zal hier niet meer komen."

„Toch is het een pijnlijke zaak," zeide kapitein Cimonega. „Je weet hoe ongaarne men bij ons een duel ziet."

„Ja, dat is waar," antwoordde Fankhauser niet zonder bitterheid, „maar als men niet duelleeren wil, dan wordt men eenvoudig uitgestooten."

Kapitein Woldrich nam het woord:

„Windt u niet op, heeren; Vidakovitch droomt er niet van Heinersdorff uit te dagen. Wanneer hij zijn roes heeft uitgeslapen, herinnert hij er zich niets meer van. En Heinersdorff heeft geen aanleiding een eerezaak van 't geval te maken. Hij heeft hem zijn meening gezegd en daarmee basta!"

„En we kunnen dus kalm naar huis gaan," zeide majoor Malinowski en deed zijn mantel om.

Toen Heinersdorff alleen met majoor Homann door de nachtstille straatjes van het oude stadsgedeelte huiswaarts wandelde, vroeg de majoor:

„Kan jij me die historie ophelderen?"

„Wat valt er aan op te helderen?"

„Ik kan het niet helpen," ging de majoor voort, „de heele zaak maakte op mij den indruk of ze in elkaar gezet was."

„Dat kan wel mogelijk zijn."

„Wie heeft er belang bij jou in een eerezaak te verwikkelen?"

„Ik weet 't niet," antwoordde Heinersdorff weifelend.

„Misschien een vrouw? uit jaloezie?"

„Ik heb nog geen goed inzicht er in. Laten wij wachten tot het dag wordt."

„Zooals je wilt."

Zij gingen zwijgend verder.

VIII.

Heinersdorff liep gedurende dien nacht vele kilometers in zijn kamer af. Des te langer hij nadacht over de uitdaging van den luitenant des te meer werd het hem duidelijk dat Vidakovitch slechts het werktuig was, dat door Golubjew bestuurd werd. Het plan was op een duivelachtige manier aangelegd. Zij wilde hem dáár treffen waar hij het meest kwetsbaar was. Met zijn dood hield zij waarschijnlijk geen rekening, want een duel is immers altijd een onzeker ding, doch zij wilde hem blijkbaar dwingen om aan zijn verloofde te zeggen wat er dien nacht geschied was. Wanneer hij ging duelleeren, moest hij Hedwig de reden daarvan meedeelen.

Hij zou moeten zeggen dat hij om een vrouw zijn leven op het spel ging zetten. Ook wanneer hij goed en wel uit het duel terugkwam, zou hij de waarheid moeten zeggen, en het hart van zijn verloofde vergiftigen.

Hij *moest* dat, hoe hij de zaak ook keerde en wendde, omdat Golubjew het zoo wilde.

Hij trilde van machtelooze, hulpelooze woede. Hij zag geen uitweg. De eenige mogelijkheid tot redding was dat Vidakovitch hem niet uitdaagde. Misschien was deze inderdaad zóó beneveld geweest, dat hij bij het ontwaken zich niets meer zou herinneren, van wat er 's nachts gebeurd was.

Heinersdorff voelde dat dit een bedrieglijke hoop was. De beleediging was slechts uitgelokt om een duel ten gevolge te hebben. Maar ten slotte was het een eenvoudig vermoeden dat Golubjew achter de schermen stond, een vermoeden dat op niets gegrond was. Wanneer echter de luitenant werkelijk in opdracht van haar handelde, zoo peinsde hij verder, dan moest Vidakovitch in een bijzonder afhankelijke positie tegenover die Russin staan en — dat gaf reden tot nadenken. Ik ben gek, zeide hij tot zich zelf, ik bouw een huis op zonder fondament. Ik heb niet 't minste bewijs voor mijn belachelijke gevolgtrekkingen. Ik weet zelfs niet of Vidakovitch een flauw idee heeft van het bestaan van Golubjew. Wie zou kunnen zeggen wat hem bewogen heeft mij zoo aan te vallen? Misschien beviel hem mijn neus niet. Misschien heb ik hem eens op de een of andere manier gekwetst, zonder het te weten of te willen. Wie weet! Maar 't is in elk geval bitter voor me, als ik met den luitenant Vidakovitch moet vechten. Wat is 't voor een man? Een desperado. Wat heeft hij te verliezen? Niets. Wat heb ik te verliezen? Alles!

Hij stond stil voor zijn boekenkast en haalde Gracian's „Handorakel" van de plank. Hij herinnerde zich flauw daarin wel eens iets gelezen te hebben dat op zijn toestand paste.

Hij vond spoedig wat hij zocht:

„Men moet zich niet inlaten met hem die niets te verliezen heeft, want daardoor gaat men een ongelijken strijd aan. De ander gaat zorgeloos te werk want hij heeft zelfs de schaamte verloren, heeft met alles afgerekend en verder niets meer te verliezen. Daardoor is hij tot elke onbeschaamdheid instaat. Aan zulk een groot gevaar mag men zijn eigen onbesproken naam niet blootstellen, waarvan het verkrijgen zoovele jaren heeft gekost en dat nu in een oogenblik verloren kan gaan."

Heinersdorff liet het boek zinken. Je bent een knappe, wereldwijze man geweest, zeide hij, mijn beste Balthasar Gracian! Je hebt in vele dingen gelijk, maar je Jezuïeten-wijsheid kan mij toch niet helpen. Je spreekt halve waarheden, oude! Men moet zich niet inlaten met hem die niets te verliezen heeft. Mooi. Goed. Geheel mijn meening. Maar wat doe je als zoo'n nietverliezer zich met jou inlaat? Spreek, jij slimmert!

Balthasar Gracian gaf geen antwoord.

Heinersdorff zette met een zucht het „Handorakel" weg en opende het raam. De voorjaarslucht was krachtig en vochtig. Aan den bleeken hemel stonden mat en glansloos de sterren. De oude Prater-boomen ritselden in den Maartwind.

Heinersdorff had een bitter gevoel van eenzaamheid.

Toen hij uit een korten slaap wakker werd, viel door het venster warme lentezonneschijn in de kamer. Bij dag was alles niet zoo erg als het hem in de zwarte uren van den nacht toegeschenen had. Heinersdorff begreep nu niet waarom hij zich zoo ernstig bezorgd had gemaakt. Hij opende het venster. De lucht was mild en teer, rook naar jonge, vochtige aarde en naar weilanden die nog niet bloeiden. De hemel was blank en hoog en met kleine, witte schapenwolkjes omrand.

Heinersdorff had de oplossing gevonden; de eenig mogelijke, de eenig juiste. Hij moest Hedwig alles zeggen. Zij zou hem begrijpen, ze moest hem begrijpen, want een vrouw die liefheeft, vergeeft alles. En wanneer Hedwig maar alles van zijn zorg wist, dan kon hij medelijdend lachen over die Mevrouw Golubjew en over dien dommen luitenant Vidakovitch.

Hij was zóó gelukkig met zijn besluit dat hij den middag niet kon afwachten om naar Hedwig te gaan.

Maar toen hij eindelijk langzaam en in gedachten de steile Maxingstraat opging, gevoelde hij zich als waren zijn voeten met lood bezwaard. De moed van den ochtend was verdwenen. Zijn hart klopte, en zijn bloed suisde aan zijn slapen. Het was een moeilijke gang. Als een arme hond die slaag verwachtte, sloop hij langs de gele muren van het Schönbrunnerpark.

Hedwig Buschgart zat aan het geopende raam en borduurde. Steeds, als hij kwam, verhelderde haar ernstig gelaat zich.

„Wat ben je vandaag vroeg!" riep zij, van geluk stralend.

„Wil ik weer weggaan en later terugkomen?" poogde hij te schertsen.

„Och, jij," zeide ze teeder en greep zijn hand alsof zij hem wilde tegenhouden.

Hoe zal ik het haar vertellen, dacht hij, vertwijfelend.

„Ik verwonder me er over dat je zooveel plezier in borduren hebt, Hedwig."

„Vind je het vervelend als ik 't doe?"

Zij wilde haar werk terzijde leggen. Hij weerhield haar.

„Neen, dat niet. Ga maar door ermede. Ik zeide 't maar zoo."

„Ja, ik borduur graag. Ik kan daarbij zoo goed nadenken."

„Heb je zooveel na te denken?"

„Verbazend veel."

„Wat dan al?"

Zij aarzelde even, antwoordde dan met een schuw lachje:

„Ik denk altijd aan jou."

Zij boog haar hoofd over haar borduurraam.

Hij dacht: hoe kan ik haar nu over Sofia Golubjew spreken! Hoe kan ik haar die heele onverkwikkelijke geschiedenis duidelijk maken? zal zij mij begrijpen? Dat is immers waanzin. Ik zou geen woord over mijn lippen kunnen krijgen. Ik kan haar vertrouwen niet breken. Ik kan dit reine hart niet vergiftigen. Ik kan het niet verdragen dat dit lieve schepsel haar achting voor mij verliest. Ik kan niet, ik kan niet, liever sterf ik.

Angstig staarde hij naar haar rustig gelaat, dat hij beter kende dan alle andere menschengezichten. Zij hief het hoofd op en vroeg:

„Waarom frons je zoo je voorhoofd?"

„Ik weet 't heusch niet," antwoordde hij verlegen.

„Je ziet er trouwens vandaag heelemaal niet goed uit," zeide zij bezorgd. „Je hebt iets in je oogen, of je wat hindert."

Het is op mijn gezicht te lezen, dacht hij verschrikt.

„Heb je je aan iets geërgerd?"

„Neen, volstrekt niet, ik ben alleen laat gaan slapen. Wij zaten lang in het café."

„Wie waren daar?"

„Het gewone gezelschap: Homann, Woldrich, Cimonega, Malinowski, Fankhauser, Schrottwinkel, Dr. Franke, en later kwam ook nog Vidakovitch."

Een inwendige stem riep hem toe: zeg 't nu, zeg 't nu.

„Wie is Vidakovitch?"

Het deed hem pijn dat zij dezen naam in den

EEN STANDBEELD VOOR KAPITEIN SCOTT.

Door de officieren van de Engelsche vloot is verleden week op het Waterlooplein te Londen een standbeeld opgericht voor de nagedachtenis van den bekenden Noordpoolreiziger, kapitein Robert Falcon Scott. Het standbeeld geeft den beroemden ontdekker weer zooals hij was gekleed op zijn tochten in de barre ijsvelden.